

23. gada-gahjums.

Maksa ar peesuhitšānu
par pasi:

par gabu 1 rub. 60 kap.
" pufgabu 85 "

Maksa beš peesuhitšān-
nas Rīgā:

par gabu 1 rub. — kap.
" pufgabu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-
beenāhm no p. 10 fahfoht.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnahf ween reis pa nedeku.

Maksa
par fludināšānu:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, ko tašda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Kedatziņa un ekpedizija
Rīgā,

Ernst Plates bilšānu un
grahmatu-drulatawā pee
Pehtera basnijas.

N. 21.

Septdeenā 27. Mai.

1878.

Rahditajs.

Saunatahs sinas. Telegrafa sinas.

Selšch semes sinas. No Rīgas: jauna apgahbaschānas-komiteja, ismu-
zis arestantis; atrasts behrnina lihšis; isbrautšchāna satumōs; leela williba;
jeeweeshu rohtas-darbu šohla; Trišweenibas basnijas eeswehtišchāna. No
Līdlatēs: nelahga eeradums. No Wero: laufšaimneezibas- un amatu-leetu
istahde. No Behrnawās: jauna Sgaunu dšeebaschānas beedriba. No Kre-
wijās: šlahde zaur uguns-greheem.

Ahr semes sinas. No Berlīnes: Wahzijas leisars fahchauts. No Wah-
zijas: tugis zaur kōpā fahstreešchānu nogrimis. No Konstantinopeles: wee-
noschānāhs-punktēs šarp Kreewiju un Angliju.

Schidū tizibas noslehpumi. Zeen, wezam Gaujenes mahzitajam. Basars.
Peelikumā: Boraida. Graudi un seedi.

Saunatahs sinas.

No Rīgas. Schejeenas smaltu kashoku-ahdu un kashoku-
tirgotājs Grünwaldt, kas fawu prezi us Filabelstijas pafaulēs
leetu istahdi bija fuhthijs un ari gohda-medatu dabujis, šhini
gadā fawas kashoku prezes ari us Barihšes pafaulēs leetu
istahdi fuhthijs. Berlīnēs awisēs raksta par wina istah-
ditahm prezhem tā: „Smalkus teizamus un pee tam tohti
lehtus kashokus pirzeji mihtaki pee Grünwaldta is Rīgas,
kuru zobetu, hermelinu, nerzes-ahdu kashoki kā ari musēs
(rohlas-uwelkamee) no melnās- un fudraba-lapsās ahdas
daudstahrt ar šimitehm apšimetas, ka jaw pahdrohtas.”

— Nupat gaismā nahluse peekrahpschāna zaur kahdu
fakta-advokatu, pahr kuru notikumū nahkōschā numurā pla-
schaki sinosim.

Meera zeribas. Kā is schi numura telegrafa sinahm re-
dsams, tad kongrese tiks tai 1mā Juni eelšch. Berlīnēs no-
tureta. Wifas leelwalstis par tam griboht ruhpetees, ka reis
Turzijas leeta tiktu galigi isšchirta un tā tad meers Eitropā
pastahwigi nodibinahts. Leelwalstiju weetneeki us kongresi buh-
schohht šchee lungi: preelšch Wahzijas sirts Bismarks un v.
Būlowis; preelšch Anglijas lords Bikenšilds, grafs Selisberi,
lords Refell; preelšch Franziņas ministeris Waddingtons un
wehtneeks Sen-Walje (St. Vallier); preelšch Itālijas Korti,
grafs Launaij; preelšch Austrijas grafs Andrašči, grafs
Karoliji, barons Haijmerle; preelšch Turzijas gan laikam Saf-
wets-Pascha, Saadulah-Bejs; preelšch Kreewijas, kad nu fa-
was flimibas deht walstis kanzleris sirts Gortschakows ne-
warehs dalibu nemt, tad buhs grafs Schuwalows un v. Dn-
bril lungs.

No Līdlatēs teel sinohts, ka tur laupitaju pulki eeradu-
fchees, kas laudim usbruhfoht un tahs aplaupohht.

No Strašburgas. Kā no tureenās teel sinohts, tad
wiru peektdeenu pret wafaru bijuse breefmiga auka, kas koh-
kus nolausufe Reichstetē, Gambāheimē, Herlišheimē un Offen-
dorsā. Starp pulkst. 4 un 5 iszehlahs pehrkons, leetus gahsa
kā ar fpaincem un wehisch pahrwehrtahs par auku, kurai
neweens newareja preti stahweht. Uzmirkli bija gaisf pil-
dihšs ar nolaušteem kohla sareem, šiprafee kohli tika israuti
jeb pahrlausti; labiba laukōs pawifam ispohtita. Zeemōs,
kurus auka fahneedsa, tika mahjahm junti nozelti. Šlahde
ir tohti leela. Offendoršā tika septini nami pawifam fa-
grauti; neweena mahja nepalita ne-apšahdeta, neweens kohšs
ne-apgahšis. Dauds zilweku palikuschi beš pajumta, daudš ari
kōpā zaur ehnu drupatahm tewainoh.

Reis pahr auku runadami ar peeliksim to sinu, ka Seemelu
Amerikā leela auka bijuse, kas daudš, tohti daudš šlahdes
nodarijufe.

No Anglijas. Kapehž Anglija kara-pulkus no Indijas
schurp us Egipti wedufe, pahr to tagad fawadas walodās
ipauduschahs. Lihšs schim dohmaja, ka Anglija fawus kara-
pulkus no Indijas atwedohht, lai ar Kreewiju waretu karu
west, bet Anglijai esohht zitads nodohms bijis, prohti wina
nodohmajufe, Egipti preelšch fewim uswareht. Waj Anglija
wehl tagad, kur kongrese tiks fapulzeta, dohma us Egiptes
uswarešchānu, to wehl newar sinahf, gan turpmatas sinas
mums to isflaidrohs.

Telegrafa sinas.

No Berlīnes tai 23. Mai. Wifas leelwalstis usajinaschānu
peenehmuschās, 1mā Juni us kongresi fanahht.

— Teel gaidihšs isfludinajums, ka Wahzijas leisars par
fawu weetneeku preelšch waldischānas darischānāhm eezelšchoht
fawu dehtu, trohna mantineeku.

No Londonēs tai 23. Mai. Kā „Teims” sino, tad fa-
runaschānāhs, waj Anglu-kara-lugeem un Kreewu kara-pulkeem
newajjadsetu no Konstantinopeles atlahptees, ir atlikta us kon-
gresi, jo zaur schahs farunaschānāhs nobeigšchānu tiktu kon-
greses fanahšchāna uslaweta.

No Konstantinopeles tai 23. Mai. Kā no tureenās teel
sinohts, tad Mehemeds Rudšči Pascha, lamehr winašch kā
preelšchneeks ministeru fapulzi wadija, tika no fawa amata
atzelts un wina weeta par teelwestru ezelts lihšs schim bi-
juschais ahrleetu ministeris Safwets-Pascha.

Eelfchjemes fuaas.

No Rigas. Rā „Widsemes gubernas awises fua, tad no Widsemes gubernatora fanga ir basnizas-preekfchneekam M. Raupinam, mahzitajam F. C. Stoll, draudses-preekfchneekam D. Zilleram, arendatoram C. Grau, Johann Weiffensfeldtam, pagasta-wezakeem G. Rinkam, Peterim Bihtolam, Georgam Jakobfohnam, M. Bergmanam un Johann Schmidtam, basnizas pehmindereem Behterim Brislam un Indrikim Sprohgim tā ari Behterim Rinkam, Josefam Seewaldtam, Gottardam Dhsolinam, Martīnam Kilpam un Andrejam Abholinam atwehlehts pehz Wifaugstaki apstiprinata likuma dibinaht kursoriju (apgabdaschanas komiteju) preekfch Dinamindes draudses deht palihdsibas fneegfchanas truhkumu zeesdamahm karawihru familijahm un deht dahwanu lasfchanas preekfch fchihš paschas leetas.

— Drefchdeenas rihta pufzet feschds no rihta tika pilsfehstas zeetuma ustraugam fnohts, ka weens arestants pa nakti isbehdšis is fawa lambarifcha, zaur kura durwim ee-eet waktis istabā, kur weens unterofjeeris un desmit saldatu atrohnahs. Si zeetuma lambarifcha durwim, kas ar dselsi aptaltas, ir zaurums no kahdahm 1½ pehdahm issahgehts, zaur kuru arestants islihdšis waktis istabā un no tureenās dewees ahra. Schis ismufufchais arestants ir tas laupifchanas deht zeetumā eeliktais un pee Lehburgas waktis peerafstitais Zahnis Weinbergs, 25 gadus wezs, no wideja auguma, stipreem panteem, tumfchi dseltaneem mateem, bes bahrsdas, ar apatu muti; winsch runa latwifki un drufzin wahzifki, ir pelekā arestantu uswalkā apgehrbees un kahjās dselschi. No polizejas tee wajadfigee fohli fperti, lai isbehgufcho arestantu waretu rchka dabuht. Ismellefchana usnemta pehz lihšwainigeem.

— Tai 20tā Mai tika Smilfchu kalnōs netahntu no Zahna basnizas kapeem atrastis jaunpeedfimumfcha behrnina lihšis un nodohšs teefas ahrties ismellefchanai. Pehz mahtes teel no polizejas mellehts.

Isbraufschana fatumds. Isgahjufchā fwehtdeena isrihloja Rigas Latw. beedriba pirmo isbraufschauu fatumds fchini gadā us Durbes-muischu pee Tulumā. Raitis bija itin jauks; tadehf ari isbrauzeji bija leelā flaitli pee fchihš braufschanas peedaliufchees, prohti wairak tā tuhstots zilweku is Rigas ween. Peedalijahs ari wehl zelā un paschā Durbes muischas parkā daudš kaufchu. Wifa deena tika jautri un lihšmi pawadita. Zeram nahlofchā numurā faweem zeen. lasitajeem pasneegt plaschaku aprastu pahr paschu isbraufschanu un tureenās dabas jaukumeem.

Veela wiltiba. Isgahjufchā numurā ihsumā peeminejam, ka kahds lauzineeks, kas naudas darifchanās ar kahdu schihdu eelaidees, pasaudeja 4000 rublu, ko schihds winam us willigu wihfi iswihlis. Tagad par fcho iswilschanu waram pehz „Rig. Ztg.“ pasneegt plaschakas fuaas. Semneeks Behteris L. bija few Walmeeras apgabalā nopirzis grunts-ihpaschumu par 13,000 rublu, 3000 rublu winsch tā rohlas-naudu eemalfajis un apnehmahs atliufcho sumu noliktā terminā ismalfahf. Winsch winu nedetu bija ar kahdu schihdu, ko winsch no redsefchanas pasina, us Rigu abrauzis, lai fawu birfchas bankā nogulditu kapitalu no 6000 rubleem waretu isnemt un 4000 rublu aisnemtees, ko no faweem radineekeem schihds bija fohlijees apgabdaht. Kad adi bija weefnizā „Trihs rohseš.“ eebraufschchi, tad schihds isgahja un drihs ar

to finu pahrnahja, ka wina tante tohs 4000 rubtu aisdohfchoht, bet wina griboht eepreekfchu pahrlceeginatees, waj winam (prohti minetam semneekam Behterim L.) pascham ari til daudš naudas efoht.

Behteris L. isnehma no bankas fawus 6000 rublu, 2000 nodewa kahdam pasihstamam preekfch usglabafchanas un ar teem 4000 rubleem un ar to schihdu aisgahja us Dinaburgas weefnizu. Tur kahdā numuru istabā schihds winam rahdija kahdu wezu schihdeeti, kas wina tante efoht un kas tohs 4000 rublus aisdohfchoht, bet wina eepreekfchu griboht redseht, waj Behteram L. ari teefcham efoht pascham 4000 rublu. Schis ari neta launa nedohmadams fawu naudiku iswilkā; kad nu ta nauda bija isflaitita un rikfigi tur 4000 rublu bija, tad tā nosaukta tante eedewa schihdam pazinu fajidama, ka tur efoht 4000 rublu eelfchā. Schihds abus pazinus kabatā eebahsa un ar Behteri L. aisgahja. Tilkidš wini abi bija us eelas isgahjufchi, kad diwi schihdi wineem preti nahja un schihdu peetureja, fajidami, ka tas wineem parahdā, un winu prohjam raubami peefauza gardawoju, lai winu waretu us polizeju aiswesti. Tahdā wihse aiswestais schihds teiza Behterim L., lai tas meerigi us fawu kohrteli eijoht, gan winsch to leetu isdarifchoht un turp pee wina kohrteli nonachfchoht.

Behteris L., neta launa nedohmadams, weens pats aiseet us weefnizu, gaida tur wairak stundu un kad nu beidsoht schihds ne-ainahf, tad winsch dohdahs zelā, schihdu melleدام. Bet welta ir wina prasifchana un mellefchana, schihds pasudis tā pa Mikeem. Nu tilai Behteris L. fajehdsahs, ka winsch ir peewilts, breefmigi peefrahpts; nu winsch dohdahs pee polizejas, palihdsibu melleدام.

Polizejai mellejoht isdewahs, tohs diwus schihds, kuri to semneeka schihdu ar teem 4000 rubleem bija aisrahwufchi prohjam, rohlas dabuht un ari to wahrdu fuaht no ta schihda, kas ar teem 4000 rubleem tagad aiffchmauzis prohjam. Tas gardawajs, kuru bija peefaulufchi, lai schihdu us polizeju wedoht, isteiza, ka pufzelā buhdami schihdi winu atkaidufchi fajidami, ka fawā starpā efoht islihgufchi un wairs newaijagoht us polizeju eet. Ta tā nosaukta tante bija tuhli pehz tam, kad Behteris L. ar schihdu bija aisgahjufchi, numura istabu aismalfajufe un aisgahjufe. Zeresim, ka polizejai isdohsees, ari fcho krahpneezi rohla dabuht un pee atbildeschanas faul.

Jaw daschu reisu efam Mahjas weefi rakstijufchi, lai kaudis fargahs no peefrahpschanas, lai ne-apdohmigi katram neustizahs, jo zitadi pehzal par walti buhs wehlat janoschelo, ka peewihlufchees, un tatschu deemschehl mums nahlahs atkal reisu reisahm fnoht par jaunu wiltibu un krahpibu, tā ari fchoreif. Tapehz ari nupat mineto atgadijumu faweem lasitajeem (ihpaschi lauzineekeem) pastahstijam par atgahdinafchanu un peelohdinafchanu, lai darifchanās, ihpaschi naudas leetā, ne-eelaischahs un nepinahs ar nepasihstameem schihdeem jeb ziteem kahdeem nepasihstameem zilwekem, jo ar kahdeem war weegli peewiltees un peefrahptees, un kad wehlat pee polizejas jamelle palihdsiba, tad nesina ne fajiht, kas tas kahds bijis, kas peewihlis. Ta par peemehru Behteris L., kamdeht winam wajadseja ar nepasihstamu schihdu eelaiftees? Winsch nopirzis grunts ihpaschumu par 13,000 rublu, 3000 rublu eemalfajis rohlas-naudas, 6000 rublu ir flaidras naudas tuhli tilai wehl 4000 rublu, ko weegli buhla pret

obligaju dabujis, — winšch pinahs ar nesinamu schibdu, libds teel us tahdu prastu wihs apkraptš! Prahtin nahz mahjäs!

Serweeschu rohlas-darbu flohla. Kä „Rig. Itg.“ sino, tad no Lehrpatas mahzibas aprinka kuratora padohmes tai Stä Mai schini gada tika apstiprinata „serweeschu rohlas-darbu flohla“ ar diwi klasehm Rigä, kas no „Rigas Jumprawu beedribas“ tiks ustureta. Schi flohla ar to nodohmu dibinata, lai meitenes, kas sawu flohlas mahzibu beiguschas, schini flohla warehs eestahtees, kur winahm tiks mahziti serweeschu rohlas- un fainneezibas-darbi lä ari zitas preesch sch jeerweeschem wajjadfigas sinaschanas, ar so winas turpmaš dšihwē spehtu sawu maissi nopelniht. Schini flohla eestahjotees wajjaga til dauds mahzeht, zil elementar flohlas teel mahzihš.

Bahr flohlas mahzibas preeschmeteem runajoht jafaka, ka tee ir schahdi, prohti 1) serweeschu rohlas-darbi (schuhščana ar adatu un maschini, wesčas sagreeschana un eerikteschana, ischuhščana, wahrdu eeschuhščana u. t. pr.) ar to nodohmu, ka flohlneezes til dauds no scheem darbeem eemahjähš, ka turpmaš ar to war sawu maissi nopelniht; sihmeschana un musturu sihmeschana; 2) flohlas mahziba: Wahzu waloda, rehšinaschana, grahmatu weschana, Kreewu waloda.

Turpmaš, ja wajjadšiba israhdišees, tiks rohlas-darbu mahziba pawairota. Rohlas darbšs til tahlu mahzihš, ka flohlneezes eemahjähš ftohdereschanu un puzmahkeru darbus un flohlas mahzibas ari teel mahzitas Frantschu un Anglu walodäs. Mahzibas laiks ir nolikts eesahlumä us diwi gadeem, bet war tilt pawairohts us trihs gadeem. Skohlas nauda ir nolikta us 2 rubteem par mehnesi.

Schi jauna flohla jo eewehrojama, tapchz ka wina serweeschem pašneedi berigas mahzibas un winas wada us dšihwes zeteem, kur winas war gohdam sawu maissi nopelniht un naw deemschehl no tiklibas zeta janokliht, lä dascheem jaunem šli keem Rigä noteekahš.

Trihsweenibas basnizas eeswehtischana. Isgahjuschä fwehtdeenä tika Trihsweenibas basniza pee Aleksandrejas eeswehtita.

Weenlahrschä luhgščanas namä, kur wairal neka peezdefmit gadus eesahlumä tilai wahjneeki un Aleksandrejas šlimneeki, wehlaš ari ziti kristigas draudšes lohzeeki us Deewa kalposchannu fanahza — schini luhgščanas namä bija leels lauschu pulks šapulzejees, lai waretu no weza mihta Deewanama atwaditees. Kad Wahzu un Latweeschu walodä bija dšeedajuschu un zeenigs mahzitajš luhgščannu notureja, kurä winšch Deewam pateizahš par wisu libds schim pašneegto palihššibu, tad wiši dewahš us jauno basnizu. Šauschu pulkam papreeschu gahja buhwes komišija, prohti tee lungi: rahtskungs Karl Bergengrün, pilsehtas (gilbes) wezakee Gustaw Sadoffski un W. Mündel un basnizas administracija, prohti tee lungi: rahtskungs Barcklay de Tolly un tee pilsehtas (gilbes) wezakee H. A. Brieger un J. Stegmann; tad zeenigee mahzitaji, prohti tee lungi: superdents G. Müller, konsistorijas afesors mahzitajš Hartmann, mahzitajš H. G. Poelchau, mahzitajš E. Galen un mahzitajš C. Fromm. Tee amatneeki, kas pee jaunahš basnizas buhwes bija strahdajuschu lä ari tee draudšes-lohzeeki leelä pullä nahza no palatas. Preesch jauna Deewa-nama durwim tika dšeesma nodšeedata un pehz nodšeedatas dšeesmas zeenigs mahzitajš Galens Latweeschu walodä ar širfnigeeem un šklaidreem wahrdeem šapul-

zejuschohs draudšes lohzeekus usrunaja un winus usaizinaja, jaunä Deewa-namä beeschi atnahkt. Pehz tam buhwes komišijas preeschneeks rahtskungs Bergengrün l. runaja. Deewam pateizahš, kas buhwes darbus no nelaimes pašargajis, winšch nodewa basnizas administracijos (pahrwaldibas) preeschneekam, rahtskungam v. Barcklay kungam, basnizas atflehgu, kuršch spehzigus wahrduš, no širds nahšdamus un pee širds eedamus, runaja us superdenti Müller kungu.

Zeenigs superdente Müller kungs, basnizas atflehgu ar širfnigeeem pateizibas wahrdeem fanendams, atflehšja basnizas durwis.

Pa to šarpu bija jaunä basnizä šapulzejuschees eeluhgteeweesh, lä Rigas pilsehtas weetneeki (representanti) bija birgermešters H. Böthfür l., eltermana weetneeks E. Zander l. un eltermanis W. J. Taube; no pilsehtas konsistorijas winas preeschneeks birgermešters H. Büngner l., no general-konsistorijas statsrahts Arend Berckholz l. un no „wispahrigas apgahdaschanas kolegijas“ statsrahts L. Walter l., direktors Dr. Gehewe un Dr. Westerman l. Wehlaš ari atnahza zeenigs Widšemes gubernota l. baron v. Uegküll un zeenigs polizmeštera kungs. Ari wehl dauds ziti zeenigi weesh un draudšes lohzeeki bija atnahkuschu.

Ar wezo Lutera dšeesmu „Deews, kungs ir mušju šlipra pils“ Deewa-kalposchana jaunä basnizä eesahlahš, kas širdis wareni šagrahba un pažilaja. Kad pa to šarpu altara-rihli jaunä eeswehtamä weetä bija nolikti, tad zeenigs superdente l. pee altara nostahjähš. Winšch isšazija to pateizibu, šo draudše sawä širdi šajuhtohht preesch uštigigeeem un gohdigeeem pilsehtas, basnizas un buhwes preeschneekem, kas par jauno basnizu til ruhpiגי gahdajuschu.

Zeenigs superdente zelšs nometees tureja eeswehtischanas luhgščannu. Schis bija tas augštakais, tas šwehtakais brihdis basnizas eeswehtischanas deenä un paliks wišeem klahtibuhdameem ne-aismirštamš širdi usglabahts.

Pehz nodšeedatas dšeesmas runaja Latweeschu walodä spehzigeeem wahrdeem mahzitajš Hartmann l., tad tika Latweeschu walodä dšeedats un ar to beidsahš jauna nama eeswehtischana.

Pehz tam mahzitajš Fromm l. notureja Deewa-kalposchannu un šprediši un tad ar to dšeesmu „Tam Tehwam pateizam“ beidsahš schihš deenas Deewa kalposchana.

No Trilates. Preesch ne-ilga laika atpašak es peedšihwoju to deenu, kad pirmo reis biju Trilates kapšehtä. Par šcho minelu kapšehtu es schihš lapinas lašitajeem grihu ihšumä kahdus wahrduš peemineht, šo pats kur redšeju un dširdeju us ihšu brihdi tur ee-eedams.

Bija jauka šwehtideenas deena, kad pee schihš dušas weetas noktuwu; špohšcha un mihta šaultte us lohku galeem lidinadamahš taišijahš us no-eeschannu un wisu dabu ar šaweem špohšcheem un mihligeem štareem šelta krahšchannamä pahrwilddama apšpihdeja. Šezen eedams us šcho weetu raugotees, tur manahm azim wišš til jauki išlikahš, ka nebuht newareju garam eel. Ari redšeju, ka laudis gan ar šlumju un gan ar preezigu prahtu pa želinzem un šapu šarpahm šaigaja, it lä laiku kawedami deht kahda noluhka.

Šinlahrigš buhdams gribeju kahdu wajzahht, kalabad tad šchee til wehlu šchäi weetä paleel un kahšs tas mehšeis, šo šchee pašneegt grih; bet nepahrwarama šauniba man attureja pehz ta kahdu wajzahht, jo pats jaw it labi nopratu, kalabad wini šchäi weetä dšihwoja. Par šcheem neka ne-eewehrodams

gahju weentuligi ſcho kapſehtu apſtatitees, jo ta jaw bij mana weeniga kahroſhana, redſeht kahdâ iſſſſatâ wina ſtahw. Wiſpirms ſtaigadams azis uſmetu uſ to gar diwi kapſehtas malahm muhretu jaunu ſehtu, kuras augſtums paſtahw no 3—4 pehdi. Tahlak uſ ohtru puſi uſ treſcheem kapſehtas ſahneem ſtatotees ir tiſ no almineem fameſta ſehta redſama. Schahda ſehta, kâ nomaniju, preekſch ne-ilga laika apſahrt bijuſi un kura tagad gadu no gada teel no ſcheem paſcheem almineem pahre jaunu pahrzelta un uſmuhreta. Zereju, ja Triſates draudſei maſ ween eeſpehjamſ buhſ, un nelahdi kawekti ſchâi leetâ preti neſtahſees, wiſapſahrt tahda pati ſehta buhſ redſama, kâ gar tahm diwahm peeminetahm kantehm jaw ir muhreta. Gar zeturto kanti, gar tâ ſauzamo Abulupes kraſta malu ir eglites it beekſchi ween noſtahditas, kur, kâ dohmajamſ, ſehta nemaſ netiſ muhreta.

Zelini, kaſ pa eekſchu kruſtahm un ſchkehrſahm eet, ir jauki iſbrugeti, un malaſ ar daſchdaſchadeem lapu koſteem noſtahditas. Familijas weetſas ir wiſwairal ar daſcheem ſmalkeem lapu koſzineem ſehtas weetâ apſtahditas. Zhpafſchi japeemin, ka ap weenu famijas weetu ir pehz jaulaſ buhwes ſſchuguna ſehta redſama, kura, kâ dohmaju, ir iſgahjuſchâ rudenî jeb ari ſchini paſchâ pawafari uſzelta; jo to no tam wareja redſeht, ka pee winaſ ſtipri peekohpſchanaſ wehl truhla. Wiſaſ ſchihſ familijas weetſas ir jauki apkohtas un wirſ kapeem pukſ it beekſchi ween noſtahditas.

Tâ pee ſcheem jauki iſglihtoteem kapeem ſtahwoht un ſchohſ nahwê aiſmigufſchohſ peeminoht no nejaufſchi eeraugu, ka weenſ man kohti poſiſtamaſ zilwekſ no attahleenas uſ mani luhlojaha, ar kuru eſ daſchus jaunibaſ gaduſ koſpâ biju pawadijia un tagad turpat Triſates draudſes aptuwumâ dſiſho. Skaidraſas un klahſtaſas ſinatnibaſ dehl eſ ſcho eedroſſchinnajohſ wajzacht, kalab wiſwairal ſchee jaunekli ſchini kapſehtâ nahſ. Winſch man kâ labſ draugſ buhdamaſ it ne ko ne-apſlehpâ, bet wiſu it taiſni un pateekſi iſſſahſtija tiſ kâ winſch patſ bij peedſiſhwojia. Lai nu winſch patſ ſtaſſta. Kad nu man pee ſchihm rindinahm ir atkautſ no ſawaſ pukſes kahduſ wahrdus klahſt peelikt, tad gan man teekſham ar noſchekloſchannu japeemin, ka Triſates dr. daſcheem jaunekleem kâ par eeradumu paliziaſ ſchâi weetâ, kaſ ir ta kunga wihna kalnſ, kur wina ſtrahdneeki no deenas naſtaſ un karſtuma noſpeekſti uſ duſu ir likti, ka ſpirgti un mohdrigi warzelteekſ paſtara deenâ un ſanemt ſawu nopelnitu deenas algu, ſanahſ tiſkai paſauligaſ iſluſteſchanaſ dehl.

Katrâ jaukâ ſwehtdeenâ, kad bajnizâ Deewa wahedi ir beigti, winuſ tur katreik war atraſt, kur pulkſ eek rauſtidameekſ, ſmeedameekſ, ſwaididameekſ un zigaruſ pihpedami, pukſes no kapeem noraudami un ari uſ paſcheem kapeem wehl wirſu mihdami. Ar weenu wahrdu ſakohſt, gohdu melledami pee tahdahm leetahm, kaſ ir kaunſ. Eekſch tahdaſ ſadſihweſ tur jaunekli ſawu laiku pawada, un kâ jaw peemineju, lihdi ſcho paſchu baltu deenu kâ par eeradumu ir paliziaſ. Mihlailaſ jaunekli, apdohma, ka ari tewim preekſch ta wiſuwarenaja Deewa, kam azis ir kâ ugunſ leefmaſ, atbilde buhſ jadohd ſohda deenâ, kad tu tai weetâ, kaſ ir ta kunga ſwehtihſt laukſ, ne-eij ar gohdbihjibu un ar ſwehtu apdohmu, bet ar tahdeem netikumeem ſewi un zitſ apgrehjni, ſakrahdamſ uſ ſewim Deewa ſohdibu.

Pr. Kn.

No Wero pilſſehtaſ. Kâ teek ſinohtſ, tad eekſch Wero tiſk tai 18tâ, 19tâ un 20tâ Juni notureta laulkaim-

neeziſbaſ leetu un amatu leetu iſſſahde. Klahſtaſas ſinaſ dabujamaſ eekſch Wero pee ſekreteera G. Koch k., eekſch Jaun-Murſi pee F. v. Müller k. un eekſch Lehrpatſaſ pee ekono-miſtaſ beedriſbaſ.

No Pehrnowaſ. Preekſch diwi gadeem ſchê kahdi Zgauni ſabeedrojahaſ un dibinaja dſeedaſchanaſ beedribu ſem ta wahrdâ „Endla.“ Tai 18tâ Merzi ſchini gadâ ir no miniſterijaſ ſchihſ beedriſbaſ likumi (ſtatuteſ) tikufſchi apſtiprinati. Jaunapſtiprinata beedriba nopubleſeekſ wiſu pirms ar dſeedaſchanaſ-koſpſchannu, turehſ preekſchlaſiſchanaſ par ſinaſchanaſ leetahm un laſihſ grahmataſ, kaſ der par pamahziſchannu.

No Kreewijahſ. Kreewu awiſeſ aprehſinajuſchaaſ, ka Kree-wijâ zaur ugunſ grehkeem noteekohſt it gaduſ par kahdeem 50 milioneem rubtu ſlahdeſ, kuru pa leelakai dalai waijagohſt ſemneekem paſcheem neſt uſ ſaweem plezeem. Kahda zita Kreewu awiſe („Pyckkii Mipz“) par ſcho leetu runadama norahda uſ to, ka ugunſ-grehku aiſſargafſchanaſ lihdiſekti deekgan gaiſchi efoht noſaziti buhwes likumſ, bet ſchee noſazijumi pa leelakai dalai neteekohſt eewehroti. Likumſ pagehroht, ka ſtarp ehlahm paliktu ihpaſchi noſazita ſtarpâ, bet taſ neteekohſt iſpildihtſ; likumſ pagehroht, ka ehkaſ taptu apſtahditas ar ahtri augoſcheem koſkeem, ari taſ neteekohſt eewehrohtſ; likumſ pagehroht, ka ſkurſteni tiktu muhreti iſ keegeekem un weſelu arſchinu wirſ jumta, — taſ ari neteekohſt darihtſ; likumſ aiſleedſohſt, ka pirtiaſ, ſmechdeſ un rihaſ teekohſt buhwetaſ paſchâſ ſahdiſchâſ, — bet ari ſchihſ aiſleegumſ teekohſt pahrakahptſ; ihſi ſahkoht buhwes-likumi nelahdâ ſinâ neteekohſt eewehroti. Mehſ ſcho ſinu paſneekſam ſaweem laſitajeem, lai winaſ minetſ buhwes likumſ ari eewehrotu ſawaſ ehkaſ buhwejoht, jo zil mumſ ſinamſ, tad ari pee mumſ Baltijâ weetahm ehkaſ teek tuwu ſabuhwetaſ koſpâ.

Ahrſemeſ ſinaſ.

No Berlineſ. Naw ilgſ laikſ pagahjiaſ, kur ſinojam, ka Gedelſ uſ Bahzijaſ Keiſaru ſchahwiſ, bet par laimi noſeedſneekla lohde nebija trahpijuſe, — un tagad mumſ atkal jaſino par ſchahdu noſeegumu, jo uſ Bahzijaſ ſirno Keiſaru ir pa ohtru reiſu ſchautſ. Kahdaſ Berlineſ awiſchu ſinotajaſ paſneekſ plaſchakaſ ſinaſ par ſcho breeſmigo atgadijumu.

Bija kahdaſ 10 minuteſ pehz diweem pehzpuſdeenâ, kâ rakſia minetaſ awiſchu ſinotajaſ, kad eſ iſ Bauera reſtorazijaſ (weeſnizaſ) iſnahju un ar kahdeem paſiſtameem gahju kahdu gabalinu paſtaigateekſ, uſ Keiſara pilſ puſi dohdameekſ, kad Keiſaraſ, kaſ arweenu ap ſcho ſiundu mehdiſ braukt, no ſawa leibwarda pawadihtſ, mumſ garam aiſbrauza. Wehl nebija diwi minuteſ pagahjuſchaaſ, kad diwuſ ſchahweenuſ dſirdejam, leelaſ iſbaileſ muhſ ſagrahbj, mehſ apſtatameekſ atpakal un redſam, ka Keiſara rati teek apgreekſti. Uzumirkli mehſ ſinajam kaſ bija notiziaſ: uſ augſto, mihloto Keiſaru bija ſchautſ. Mehſ ſteidſameekſ Keiſara rareem preti un — kahdaſ breeſmaſ! — Keiſaraſ ſawa blaſuſ ſehdedama leibwarda rohlâſ atlaideekſ tura ſawu nehdogu pee kreifa waiga, ir baſlaſ kâ lihkiſ. Noſeedſneekſ bija ar dubultſkohbra ſintu iſ nama ohtraſ tahſchaaſ ar ſtrohtehm uſ augſto Semekſ-tehwu ſchahwiſ. Leekſ laukſchu pulkſ apſtahja to namu, iſ kura noſeedſneekſ bija ſchahwiſ, lai waretu taundari dabuht rohlâ un buhtu winu teekſham gabalaſ ſaplehfufſchi, ja polizejaſ-wihri nebuhtu ſadujmojuſchohſ laukſchu pulku atturejuſchi.

Noseedsneeks pats fewi raudsija noschautees un tika zeeti fa-nemts. Winu prohjam wedoht laudis fawu ihnumu un dusmas til fo wareja sawaldiht. Pats fewi gribedams no-nahwetees winsch bija til stipri eewainohts, la bija us flim-nizu janowed.

Noseedsneeks, Dr. Nobiling wahrda, ir Gales pilsehtā dšimis, semlohpibu studeerejis un preelch kahda laika us Berlini atnahjis, tur weetu melledams pee semlohpibas insti-tuta.

Zaur skrohshu schahweeneem keisars ir eewainohts gihmi, galwā, mugurā un abās rohlās. Is bruhzehm tika kahdas 20 skrohthes iswilktas; bet gohds Deewam augsta keisara dshiwiba naw breefmās un tā tad noseedsneekam naw isdeweēs fawu welna nodohmu ispidiht,

No Wahzijas. Weens Wahzu brunu-lugis, „Zeelais kur-sirsis“ wahrda, schinis deenās nogrimis ahsfemes juhrā. „Kelnes awises pahf scho nelaimigo notikumū pašneeds jo plaschafas sinas. Tas bija tā: Bija trihs Wahzu brunu lugi, no kureem diwi, minetas lugis „Zeelais kursirsis“ un un lugis „Wilhelms“ faskrohja kohpā tā la pirmāis lugis („Zeelais kursirsis“) tika stipri fadausihits, uhdens nahja lugi, apdsehja uguni, lugis nolitahs us fahneem un 8 minutu laikā nogrima. Rā dšird, tad zilweti, kas us grimdama luga bijusch, pa datai efoht isglahbuschees.

Wahzija teel leeliskam dahwanas lastitas preelch nelaimigu kugineeku familijahm. Ari Anglija tilfchoht dahwanas lasti-tas, jo Angli, juhras-brauzeji buhdami, sina juhras nelaimi noswert un tura lihšzeetigu sirdi ar nelaimigeem kugineekeem.

No Konstantinopeles. Turzijas waldiba, la kahda Anglu awise sino, efoht dabujuje smaht, la Kreewija un Anglija fawā starpā efoht schahdās punktēs weenojuschahs: Bulgarija dabuhn fawu patstahwigu waldibu, Tesalija, Epirusa un Kreta teel peeschkietas Greekijai; Serbija un Montenegro dabuhn semes-gabalus peeschkirtus, us lam Austrija dohd at-kauschannu. Wisas zitas Turzijas pawalstes dabuhn pasch-pahrwaldibu sem ihpaschas komisijas. Sultans paleel Konstan-tinopelē un patura wahrda pehz wirewaldibu.

Schihdu tijibas noslehpumi.

Sarastiti Kreewu walodā no L. M. Sarezti, 1873schā gadā.

Zeenigee lastitast, to juhs wist buhseet redsejuschi, la schihdi dauds rohlās masga un pahstarus flaitidami schnohrinus un fl-fnas buhscho; bet dauds no jums to nesinahs wis, to tas nosihme, tapehz kahdu masuminu no augscham minetas Sarezta grah-matinas esmu isfrastijis. Wisu to grahamtinu Latweeschu walo-dā pahrtulkoht nespehju, jo dauds pantinu ir Ebreeschu walo-dā drufati. Zeenigs Sarezti funks ir no schihdu leelas tijibas, grahamatas Talmudas, tohs grunts likumus isfrastijis, to schihdi augstast neta Mohsus likumus zeeni, un tee ir tahdi:

Darbu deenās, wisu pirms kad no rihta usjetahs, wajaga rohtas masgah. Kad ar nemasgatahm rohtahm pee mutes pee-fer, tad palits mešms; kad pee azim, tad alls, pee aufim, tad kurlš. Newar peekert neds pee deguna, neds pee apshypteem lohzeekem, neds tai weetā, kur afinis laistas, neds pee ehdamahm leetahm, neds ari pee ta uhdens-trauka, kas nolitš preelch mas-gaschanas, lai tur nepaleel kauns gars, jo gukoht gars no schihda isheet un ar kaunu garu kohpā staiga. Kad mohstahs, tad labāis gars ee-eet atpakaf un kaunais gars paleel pirhta galōs, tapehz rohtas jamasga (Talmuda 60. nob.).

Kahdā kahrdā rohtas jamasga, pahf to schahdi nosazijumi: Melabo garu til war isdshiht ar kahrtigu rohtas masgachannu. To traufu wajaga ar labo rohtu panemt un kreisai eedoht un

tad papreelshu labo apleet; kad laba apleeta, tad kreisa jaleitj u. t. pr., bet pirhta galus wajaga papreelshu apleet.

Wisu wairaf pee feewahm peemiht welna gars, tapehz winahm wisu wairaf ta masgachana janem wehrā, la ar nemasgatahm rohtahm nepeeker pee ehdamahm leetahm jeb pee traufkeem un drehbehm, la kaunais (Elmifim) tur ne-eeseen. Kad kristigs zilwets pee ehdamahm leetahm peeker, tas naw grehts, jo schihds schteetahs flaidrats buht par kristigeem, jo nelabāis gars tilai melle flaidrus traufus un flaidras meefas, kur eelihst.

Nepee-auguschē behrni kad ar nemasgatahm rohtahm pee ehdee-na kerahs, tas nelo nelait, jo teem naw pilna dwehsele. Wih-reeschēem ir pilna dwehsele, kad ir 13 gadus un weenu deenu wezi, un feeweeschēem, kad ir 12 gadus wezas. (Dirah Haim gr. 4. nob.)

Kas rihtōs eedrohschinajahs bes rohtu masgachanas wairaf neta tschetrus sohtus eet, tam ir nahwes strahpe, jo tas apgahna Deewa swehtibu fawās mahjās (Dir. S. gr. 1. n.)

Wehl wajaga rohtas masgah pehz mihshanas, pehz iseescha-nas no pirts, pehz nagu un matu greeschanas, pehz apawu un drehbju ihreshanas, pehz afins-laischanas jeb kad kahdu dshiwibu nosit, la muschu, uti u. t. pr. Kas pehz teem likumeem ne-is-dara, tas taps trals jeb lhpigu flimibu dabuhs. (Dir. S. gr. 4. nob.)

Naw brihw wairaf tā tschetrus sohtus eet jeb ari sehdeht ar pliku galwu.

Gudrs nomasgajees schihds usleel bachrami, tas ir la weste ar teem tschetreem schnohrineem (zizes). Swehtam Israelim to wajaga dariht par preelchshmi preelch faweem behrneem, lai wini mahzahs pasiht Deewa dusmibu. Zizes teel taifitas no tschetristuhriga drehbes gabala, katrā stuhri ir zaurums, eelch kureem eewer preelch tam taifitus schnohrinus no tschetreem deegeem, ohlehti garus, no kureem weens ir garaks. Tad tohs faleel diwlahrt un faseen diwi masgus un ar to garo deegu ap-tin 7 reisas aplahrt un ar teem ihseem faseen diwus, masgus un tad atkal ar to garo aptin 8 reisas un diwi masgi un bei-dsoht 13 reisas aptin un faseen atkal diwi masgi. Nu zizes is-ffatahs pindseles wihsē.

To westi Pohu schihdi fauz laperdal un ziti arbelampes. Ta zizes buhschana parahda Deewa mihlestibu un pawehleschannu. Mohsus likumā tas naw teitts, til Talmudā pawehlehts.

Ta zize (talisman) ir preelch apfargaschanas no kauna gara, to ari ziti gukoht nenogehrbj. Neredshgeem tas naw wajadshgs, tapehz la tee zizes newar redseht. Rihtōs zil ahiri ween til war, wajaga rohtas masgah un zizes uswilkt. Kas preelch zizehm nemahf pahstarus flaitiht, tad to wajaga zitam dariht. Illatru rihtu preelch pahtareem wajaga zizes apstatitees, waj naw kahds deegs pahrtuhzjis, un ja zits naw lihds, tad pahstarus flaitoht ja-apseds galwa jeb ja-aismeeg azis, la neredš, kas zizehm truhst.

Preelch welna isfargaschanahs wehl ir zita buhschana, neta augscham ir minehts.

Peē katra durwju stendera wajaga peesitam buht sawihstiju-mam pergamentes (ahdas papihra), treschdatas ohlehts garsh, eelch kura stahw no wezas testamentes peezahm Mohsus grahamatahm likums usfrastihits. No pirmahs grahamatas 6ta nodata, no sh-trahs 4ta, no treschahs 11ta, no zetortahs 13ta un no peeltahs 21ma nodata. To fauz mesise, tas ir schihbs ahdas jeb papihra raksts is Mohsus likumeem, par peemineschannu Deewa pa-wehleschana. Deewabihjigs schihds iseedams to nobutscho un ee-eedams atkal nobutscho. Ziti til pirhtus peeleel un tohs no-butcho. Tas nosihme apfargaschannu pret kaunu garu.

Tā nosauktais „talismans schirgamais“ ir fargaschana pee dšemdeschanas no kauna gara, jo tur tas nelabāis gars staiga mahtei un behrnam aplahrt. Peē tam wajaga raudshht „schir-gamalis.“ Tas ir prasts papihris, us kura is Talmuda isfrastits 121 wahrds, ap kureem wisaplahrt ir engelu wahrdi, kas fa-web schihdu kohpā ar Talmudu. Wehl us to paschu tohp usfrast-tilhts: „moichaschusa loiseihaja,“ tas ir ragana newar pee mums dshiwohht.“ Tad tas schirgamalis tohp uslihmehts us lohgeem, us burwim un us wiseem zaurumeem istabā, lai kaunais gars

nekur newar eelihfi. Preefch maseem behrneem tas naw waija-
dfigs, jo teem naw pilna diwehsele, bet preefch mahtes tas tohp
turehts diwi nedekas deenā un nakti.

Tad wehl ir weena atffargaschana zitadā mohde, nosauzama
„kameja.“ Tas tohp rakstihis no gudra wihra, ar wifadeem ne-
saprohtameem wahrdeem un flacht wehl engeku wahrdi, nosau-
zami „kabalistite.“ Tad tohp tas papihris fatihis un eefchubts
tahdā lupatā. To waijaga flimam ap falku nefacht, lihds we-
fals teel. Wisu wairat to isleeta pret drudsi, jo wehz schibdu
wohmahm drudfis ir no welna. Pehz zizes un mesise waijaga
to litumu „tiplin“ peepildiht. Ta ir aiffargaschanas luhg-
schana, to Mohsus pawehlejis. Preefch ta tohp taifita
ischekantliga lastite no melnas ahdas, weenu werfchofu (1½
zollēs) uf katru tanti leela. Weena tahda lastite lohp uf galwu
litta un ohtra ar garu flfnu uf pakauft. Tee diwi flfnu gali
teel faukti „rezies,“ tee tohp nolaisiti uf kruhtim, weens pa labo
ohtrs pa kreiso pufi. Ta lastite uf peeres ir ischetrās datās,
eefch latras datās ir bante no pergamentes, to sauz „parfches,“
un uf furahm ir no peejahm (Mohsus) grahmatahm daschi pan-
tini usrafsiti. Kad tahs bantites ir wifas eefschā, tad tahs
tohp nosauktas „schelrosch,“ tas ir galwas lastite. Ohtra lastite
tohp peelitta pee kreisas rohlas un flfnu tohp septinfahrt ap-
tihā aplahrt. Tee flfnu gali tohp apthiti uf diweem widus
pirksteem, uf tahdu wiht, ta isnacht tas Ebreeschu burts D.
Ta lastite netohp dalita, ir ar weenu gabalu pergamentes pil-
dita un tohp nosaukta „schelat,“ tas ir rohlas lastite.

Darbu deenās, kamehr paharus flaita, waijaga tiplinu uf
peeri lilt un peefet pee kreisas rohlas flhmi, ta smadsenēs ir
dwehsele un ta Deews ar stipru rohku ir Israēta behrnus no
Egiptes iswedis. To galwas flhmi waijaga taifht wehz bihbeles
litumeem ar Ebreeschu burtu „scha,“ tā ta Deewa wahrds ar
to burtu „scha“ (schadai tas ir Deews) eefablahs, lai wif
zil-
weli rebj un tij Talmudam, ta Israēta behni ir nosauzami
Deewa wahrda. Tiplin ir stiprs litums, to pats Deews ir is-
pildihts. (Maboini-Ufchar gr. 1. nod.)

Kad grib uhdeni dsert, tad waijaga bifehki no wirfus noleet,
tad tas nelabais gars tam lihds no-eet.

Nakti uf schabahm un treschdeenu newar pa tumfu dsert, tad
ari tas uhdens deenā buhtu smelts, jo uf to ir nelabs gars.
Kad lahdam ir leelas slahpes, tad tai uhdeni waijaga to eemest
tad war dsert. Newaijaga weenam pascham pa nakti kambari
guleht, nedf ari uf kaveem; tas to dara, tas nahf apatsch (Lilis)
welna mahtes waldivas.

Kad ar bahahm lahjahm famin pauta ischaumalu, tad wai-
jaga ar fltu uhdeni magatees un flaidru krellu uswillt, bet
tahdu, tas naw wairat neta astomas deenas slahwejis, jo wehz
astonahm deenahm war eefch ta wifadi tukaini buht.

Kas gatu ar flwim ehd tohpā, tas dabuhs augonus.

Seeweefcheem newar preti slahweht pa to laifu, tad winas
no tahda nama isnacht, fur lihkis ir eefschā; tapehz ta nahwes
engelis, Malach Samuwes, issehj nahwes sehllu pa wisu to
apgabalu; ta war wifseem peelipt un nomehrdeht, lahdu grib.
Tapat tad feewas uf kapeem eet, naw wihreem brihw ar wi-
nahm waigu pret waigu fatiltees; kad netihschus fateekahs, tad
tschetri fohki fahnis ja-eet pa zitu zelu, kad ari par uwi buhtu
pahri ja-eet jeb aif ehfahm jeb aif schohga japastahm, lihds wi-
nas ar lihki garam no-eet. Kad masaf tā feschas feewas, tad
wehl nelas nefalt; bet kad wairat par septimahm, tad ir leelas
behdas. (Talm.)

Kad pilsehtā ir weefuls jeb leels wehffch, tad newar eet pa
eelas widu, tapehz ta Malach Samuwes tur eet un aprij wifus,
tam tam trahpahs preti eet. Kad meerigs laits, tad newaijaga
gar malahm eet, tapehz ta Malach Samuwes ne-eet pa zela
widu, bet glabajahs pee seenahm un schohgmalahm. (Talm.)

Peektdeenas rihtā waijaga Israēta behrneem agri zeltees, ta
war fataiftees uf schabahm.

Kad ari bagatam daubf deenestneeku buhtu, bet preefch schab-
bahm waijaga pascham to preefch fewim pataifht.

Schibdu feewas zelahs preefch gaismas, jeb ari daschu reifu
wisu nakti neguf, lai preefch schabahm war wisu fataifht, wisu

wairat tweefchu maifi un zepeti, jo zitadi newar sawus litumus
ispildiht. Kad mihtla gatawa, tad schibdene panem masu lu-
meknu, nosfalta luhgchanu un to eemet uguni, lai sadeg.
Schabu maifsehm waijaga trihs kufulifcheem buht: weens leels,
weens widuweis un weens mass. To widuweju ehd schabu wa-
larā, to leelo schabu pufdeenā un to maso keidscht.

Katram waijaga preefch schabahm gahdcht gatu, flwis, wihtu
u. t. pr. jeb ari tā, tā war eefpeht.

Wifas schabu isdohschanas ir nowehletas no Deewa preefch
wifa gada Israēta behrneem. Uf to deenu, „kofch gatuna,“
tohp wisu wairat isdohs neta par schabahm un swehtkeem. Ta
ir jauna gada deena, un tas wairat isdohd, tam Deews wairat
eenahfchanas dohd.

Talmuda pawehleschana ir, ta peektdeenas rihtā waijaga kat-
ram frifchu baltmaifi apmehrzeht gafas supā, lura teel fataifita
no flhpoleem, pipareem un gafas, un to usloht un tad eet pirti,
tur trihs reisas kofchera atā waijaga noschekihstites, to sauz
„Mitwe.“ Kad pahrnahl mahjās, tad palihds feewai flwis fa-
taifht un pats wahra sawu ehdeenu uf zitu uguni, kas preefch
tam ir taifita. To padarijis apgreech nagus un stipri wakte,
ta lahda drupatina nenofriht semē. Rogu greechana schahs
no pirma pirsta kreisā rohā, tad nahf treschais pirkis, tad ziti
un beidscht laba rohā. Rogreestohs nagus waijaga eetih un
labi paglabahf, ta feeweefchi ne-usmin wirfā. Kas to nepeepil-
da, tas pasaude prahtu, jeb pasaudehs behrnus jeb mantu.

Kas nogreestohs nagus sadedsina, tas ir Deewa bihjigs (hufir),
tas winus eeroht semē, tas ir zeenigs (zabit); kas istaifa, tad
ir grehzineels (rusch), tapehz ta uf ifstaitteem nageem war us-
miht grehta feewa, kas tad nedflhwu behrnu dsemde.

Nagus katru reis til peektdeenā waijaga apgreest; kad winus
zitā deenā apgreestu, tad wini ari pa schabahm augtu un wineem
nebuhtu dufa, jo wini til treschā deenā fahf augt.

Pehz tad tas ir padarihts, tad apwelt garus swahrkus un
apiohsch shda johstu, galwā usleel mizi (iehrmolstu) un mihtu
zepuri, faritina peifaku-matus, lahjās ufmauz baltas seles un
kurpes, tad pahrwelt garus swahrkus, nosauzami „dele.“ Tee
ir ar masu, slahwu apfalli un nolabruschahm, garahm peeduel-
nehm. (Tahdi swahrli schihdeem wehl bija kreeuwsemē 20 ga-
dus atpatak). Ar tahdu apgehrbu eet basnizā, tad isdird bas-
nizās deenastneeka (schameja) balst, tas sauz: „in schil arain“
tas ir: nahlat basnizā. Saimneezei waijaga wisu, to Deews
dewis, uf schabahm preefch faules no-eefschanas gatawu pataifht,
karstā krahni to wahrijumu elist un paschai ar mahleem aif-
muhreht. Wif tee ehdeeni slahw krahni lihds rihtdeenai.

• Tad wina usgehrbj to labako apgehrbu, ispufcho sawu galwu,
tā lura war. Pehz tam aifdebsina wisu masaf trihs swezes un
issteepj preefch azim sawas rohlas tahm swezechm pretim, eet
ludgdama (paharus flaitidama) preefch fewim, preefch sawa
wihra un behrneem, daubf reis eefch afarahm, trihs reis tahm
swezechm apahrt un issauz tschetru zeenigu feemu wahrduš.
Kad to padarijuse un wehl laits atleef, tad wina apfehshahs uf
fleegfni un gaida sawu wihtu no basnizās pahrnahlam.

(Turpmal beigums.)

Zeenigam wezam Gaujenes mahzitajam.

Par „Meera pufifchu“ laipnigu apspreedumu (Mahj. weefa
15. un 16. numm.) Zums pateifdams, es turu par waijadfigu uf
to daubf mas to atdibeht, jo zereju, ta Zuhš tā wezs tantas un
walodas draugs manu atbildi neween labpraht peememft, bet ta
ari weenprahitka zaur to waloda wairosees.

1. Mums stohlmestereem ortografijā nau pirma waga jadsen.
Nau ar labi, ja pee mums diwejadu mehru un swaru atrohd, ja
stohlas istabā mahjam „oh“ un paschi rastam „o.“ Til lihds
stohlas walbineek atlaus o bes h rakstihf, tad to labpraht un ar
preeku darifim. Bet tad ar luhgim ihpaschas flhmites preefch ihfa
o, tā to daschds wahrds dsirdam, sant tee ari buhtu swefchineeki.
2. Ka es h eefch tuhwu no jauna eelzis, to z. m. Zuhš gan
wareet fazihf. Wahzeets un rakstu mahzitajs (Schristgelehrter) buh-
dams, Zuhš turaittes pee grahmatahm, tā man schteet scho reis
— par daubf. Es Latweets un paschts stohlotajs, turohs pee walodas

paschas, un ihpaschi pee tahs, to behrna gadd's ap Walmeeru dstr-
bejis. Zuh's dserat no upites, es no awota pascha. Bet Zuh's
jau awota nesmahdest, ta tas wih's, las Allexandrijas grahmatniju
fabeestnaja, fazidams: las korana nestahw, tas neder. Nu pat zee-
nijama Tautas beedri lastjahm no Zuh'su spalwinas tohs wahrdu's:
la waloda tautai paschai kundsiiba peederoh't, ne wis raffneekem *).
Negribedams teepigs buht, es gahju schah's leetas deht us tirgu, fur
laudis no malu malahm fanah't. Gahju muhsu abds seminard's.
Ko tur dstrbejis, to es usihmeju un Zums ihpascha lapä peesufhtu.

Laudis fala tuhwu, tuwu un tiwu; garbs un gahrbs, bargs un
bahrgs, wergs un wehrgs. Bals's nau jaskaita ween, bet ari ja-
fwer. Zuh's paschi z. m. fawds rafftös esat leezinajusch'i, la Wal-
kus un Zehsu aprink'i tee ih'see Latweesch'i dshwojoh't, un la tur ta
flaidraka waloda mellejama. Ar scho swaru sweroht, buhs jaraksta
tuhwu, garbs, bargs, wergs. Tas nu gan dascham nepatiks —
jo zilweki mihlo pee eerasteem wahrdeem palitt — tad tomehr wifu-
masat tam litumam buhs japaleek speh'tä, to Zuh's paschi Stohlas
maisses ohtras datas preefschrunä dewusch'i: „Abi labi, bahs kule!“
Ari zeen. Croon m. til tabeh't taifniba, la tanis widds, fur laudis
strupi runa, eelsch „osoln“ ohtraj's o ir ihks.

3. Zuh's, z. m., man no Uimana wahrdu'nizäs peerahbat, la
„apeetees“ sich belausen apshmejoht. Pehz grahmatahm Zums taif-
niba, bet ta tab laudis? „Behrns nemah't ar ziri apeetees, jaunajs
pagasta wekastaj's proht labi ar lungeem apeetees“ ir teikumi, to
Zuh's tatra draud'se no wifu prastala zilwela warat dstrdeht. Wifur
pastahw tas litums, la wahrdi, las ta eesaknojusch'es, la wifst prasti
laudis winus ristigi faproh't, nau wairs atmetami. Muhsu waloda
ir daud's, daud's bagataka, nekä muhsu wahrdu'nizäs, ta jau to tas

*) Bet loi nepeemirfam, la tautahm ir ari fawi bisofchanas laifi, ta
par pr. Wahzeescheem ar Sprantschu walodu gah'ts.

zeenigs wih's leezinajis, tam pee bihbeles pahrlabofchanas wifu lee-
lata data. Remat to wahrdu jandalinsch! Pehz Uimana wahr-
du'nizäs tas apshme danzi. Un tomehr ar jandalianu scho laifu reht
ween danzi, bet jo wairat lehrumu un laufchanohs nosshme. Zuh's
paschi, z. m., ar to teikumu: „mehrki fahneegst“ wahrdu'nizu rohbe-
schu pahrlabupusch'i, jo wahrdu's fahneegt un samalscht tur welti me-
fleht, fur tilai aissneegt un aismalscht stahw. Un tatschu Zums
taifniba; jo laudis ta runa.

4. Zums, z. m., nepatih't tas teikums: „Kant ari man pascham
buhtu deedeledamam us mahju ja-ect.“ Zuh's atfauzatees us to li-
tumum, la tahs galotnes dams un dama tilai nominatiwa jabruh'te
u. t. pr. Alfal Zums taifniba — bet tilai ta rafftu-mahzitajam.
Ka dams un dama ari datlwa dstrdams, to jau atradijst Reikina
stah'tös 37. p. 5. rindira no a. Swaigsnites pasazianu preefschrunä
pirmä teikumä un daud's zitur, tapat tautas ds. „Gewas seedus brau-
zidamai u. t. pr. Bet wehl par leezineekem pawedu pilnus dimi
bogenesis no abeem seminareem, zeredams ta nesmahdest eerehroht,
to no Latweeschu mutes salafjis, tautas walodai par gohdu un
weenprah'tibai par labu. Par labu pamahzifchane buhs ikreis pa-
teizigs
M. Uhdris, Eug. dr. ftohlmeysters.

Vafars

Preefuku walst's mahjä, ohträ wafaras-swehtu deenä, tai 5.
Juni sch. g. Gesahkums pullst. 3 pehz pufdeenas; pehz tam pee
labas musikas

Genehmums truhkumu zeesdamahm tareiwu familijahm par
labu.
Komiteja.

Lihof 26. Mai pee Rigas atnahkusch'i 1203 fugi un aifgahjuschi 906 fugi.

Abilbedams redaktors Ernst Plates.

Sludinafchanas.

Mahwes-sina.

Tai 20. Mai pehz ih'sas flimibas aifgahja us muhschigu dusu maus ustiza'
mais fulainis

Jahnis Berch.

55 gadus winsch ir manai familijai un 19 gadus manim ustizami kalpojis.

Alaschds, tai 23. Mai 1878.

B. von Blanckenhagen,
dftm. von Maydell.

Sludinajums.

No Keisarikas Rigas pilsehtas laufmanu tee-
fas (Wettgericht) teel zaur scho sinoh'ts, la no ta
laila fah'toh't, famehr jaunais tules-plazis ir ectai-
fhts, prezes wairs neilts swertas us prezu-swareem
(Stüdgutswage), bet la tagad schee prezu-swari ta-
jas jaw sinamas tirgus-sundäs preefsch wispahrigas
bruh'tschanas stahw ectaifiti.
Rigas rah'tusi, 20. Mai 1878.

Gohdigs puifis

ar labahm leezibas-sihmehm no 1. Juni fah'toh't un
sehns lihof 15 gadus wez's atroh'd pastahwigu darbu
manä brikunamä.
Ernst Plates.

Mahzitas zimdu-schuwejas 1

preefsch schuh'schanas ar rohlahm un maschint, at-
roh'd pee angsta lodna pastahwigu darbu Robert
Schleicherä zimdu fabriki teelä Altonas-eelä Nr. 7

Wifas sortes

fahpostu stahdu

peedahwa
H. Goegginger,
flun's- un aneles-dah'sneeks.

Janns harmoniums ir aifjelofchanas
deht pahrdoh'dams par 70 rbt. Mastlawas
Ahr-Rigä teelä Fuh'rmanu-eelä Nr. 38.

Par laipnu eewehroschannu.

Rabiba, lartupeli, feens, falmi, fweests, feers-
bedstnama-malla u. t. pr. teel ar kreetnahm prozen-
tehm pirkti apalschä minetä agenturä.

Ufboh'schanas preefsch semju-muischu, meschu,
gruntsgabalu ta ari immobiliju pirtschanas un
pahrdoh'schanas pilsehtä un preefschpilsfetäs teel
preht nemta s.

Norah'dischana preefsch wisadeem beenesta-mel-
letajeem.
Agenturas-lantoh'ris teelä Sirgu-eelä Nr. 17.

Ed. Rob. Dreyer'a

likeeru, balsama, ruma-fabrikis

Kahretu-eelas un Teater-bulewara stuhrt
Lomonofowa namä preti linu-swareem,
peedahwa wifas sortes

dsehreenu

par wissehtalahm zenahm pee kreetnas un laipnas
apbeeneschanas.

Kam patitoh's

baltu kasu
pahrdoh't, tas teel luhgts, peeteiltees wezä Ale-
fander-eelä Nr. 6.

C. Th. Appellius fabrika-bohde

preefsch wisadeem dakteru- un balbeeru- rihleem, wa-
schinahm, bandaschahm un rihleem preefsch flim-
neeku toh'pshanas, Rigä taifni preti Wahzu-teateram
Mohrberga namä.

Schini bohde war papilnam dabuht un pehz patif-
schanas ihwehletees wifadus ahr'stu- un balbeem-rihtus,
brulas-joh'tas no ahdas un ar gummi pahrewiltas, li-
stira-sprizes, wezmah'tu sprizes un wifadus no gummi
fagatawotus ahr'stu-rihtus, las no gummi taifiti, ta:
spritschu-maisus, gummi schuoh'res u. t. pr.

Norah'ditaju ar bildehm war tai bohde hef ma-
fas dabuht.

Waskä.

Linu-dsias wifas numurös par Rigas zenahm
pahrdoh'd

Alexsander Rudolff.

Beenijamai publikai laipnigi sinamu daru, la H
Angljas dabuju fugi ar pahsthamu un ritlab Wid-
semä ta ari Kursemä par labu flawetu

Pangdales superfosfatu

un pahrdoh'du wairumä un masumä par lehtolo zenu.
Man's superfosfats stahw ta arween apalsch Rig-
gas politelaitas ismellechanas stanjijas, tadeht latas
pirzejs war hef tahdas malfas list iproh'weht, waj
pateest tahds fatur's ta no man teel galwoh'ts; tapat
latram, las teel proh'weht, teel no politelaitas ar
palti iproh'wechanas leziba peefuh'tta.

B. Schegalow,

Peterb. Ahr-Rigä Kalku- un Fuh'rmanu-eelu stahs
pee Gaismua Nr. 21.

Frischas drabinas

un
eesala-asuus
peedahwa
Algezeema alus-bruh'scha atzitu-beedriba.

Patentes floralki

preekšā audellu balinaschanas ar pamahzifšanu tā jabruške peedahwa

Wilhelm Wetterich,
pee Behtera-basnižas.

Ihsti fausus

ehweletus un spundetis

grihdu-dehtus, fason-kohkus,

tā: schablungas, dehtus, durwis- un lohgu-šleibun-
gas, grihdu-lilstes, simses u. t. pr., ohšča, ohšola,
alkšānu, egļu un preekšu plankas un dehtus, tura
pilnigu krašjumu un peedahwa lehti

Georg Thalheim,

dams-tohtu-issrahdaschanas fabrikis, preti streh-
neeku dahrsam.

! Walmearâ!

Plihtes wišadā leelumā tā ari krašus durwis,
schibberus, inschlas, zepeschu krašinis un weh-
wišadus buhwejamohs rihtus peedahwa

R. W. Müllera

material-prezu bohde, wišnu un spirtu tantohri, bi-
jušča meefneela Sad l. namā Nr. 90.

Gruntsgabals,

200 kvadrat afu leels, ir pahrdohdams Ahgelskalnā
leelā Lehger-eelā Nr. 44a

Jonatona beedriba.

Swehtdeen, 28. Mai pulstien 5 pehz pufdeenas
wiši beedri teel luhgti, pilnigi šapulzetees deht
šwarigahm norumafchanahm.

Preekšneeziba.

Deribas beedriba

ohtrōs swehtkōs tāi 5. Juni isees šakums pulst. 8
no rihta

Schampeter gruntē

pee Jumprawu trohga, uš Kalnzeema leelžeka.
Makša beedru kungeem 30 šap., beedru kundšehm 20
šap. Kungeem, šas žaur beedreem tohp eewesti, 40
šap., kundšehm 30 šap. Šaipni tohp ušluhgti uš
peenehmigu išlusšechanošs. Atpalat nabšchana
pulkst. 8 wafarā. Šar labu musiki un bušeti ir
gahdahts. Bet ja minetā deenā šlitts šaifs atgabi-
tohs, tad išešchana tohp atželta uš swehtdeenu
pehz swehtkeem tāi 11. Juni. Kungeem un kun-
dšehm, šam patišchana buhtu, war šapulzetees be-
dribas namā preekšā išešchanas.

Preekšneeziba.

Peeklihduschi ir

Diwifirgi

šakdus 200 rublu wehrtibā uš Šlohtas leelžeka 12
wersti no Rigas Buhpes-trohga un turpat pret pilni-
gahm peerahbišchanahm un pret išdošchānu atli-
štinafchānu šanemami pee trohdseneeka

Jahn Kalning.

Waltā.

Leels krašjums štrohderu-, šurpneeku- un roh-
šas-šchūjamu mašhinu pee

Aleksander Rudolff.

Smiltene

šarā eewainoiu šamilijahm par labu trefchōs wa-
šaras swehtkōs, 6. Juni, p. 10 no rihta pee Ulrika
mustas

šafars un išlohsšechana.

Pehz tam weefšigs wafars ar danzofchānu.

Smiltenes lihdsječtibas beedriba.

Harigu koncerti

Waltas p.-fl. šeminacisti dohs Trilates šasnižā
širmā wafaras-swehtku deenā (4. Juni) preekšā
šabdariga mehrla. Še-ešchana šakštees ap pulstien
2 pehz pufdeenas. Širma weeta 1 rubli, ohtra 50
šap., trefča 30 šap.

Jonatona beedriba.

Širmdeen, 5. Juni tā ohtrā wafaras-swehtku deenā

weefšigs wafars

ar

danzofchānu.

Musiki špehleš no pulstien 6 lihds 8 wafarā
dahrsā un pehz tam lihds pulstien 5 no rihta šablē.
Makša preekšā beedreem un žaur beedreem eewesteem
šwešchēm tā arweenu.

Wehrâ leekama šina

J. Redlich

gruntigas un wišnu wežakas

Engliſchu magasihnes

uš to no ta nelaita J. G. Šanka lunga un preekššlaita širmas walbineekeem
J. G. Melker un beedra šlubinašchānu rahdidams, šura tāi širmā Dezember 1876
Rigas Wahžu awišes bija šasama un rakšihts šahweža, ša J. G. Šanka lunga
man šawu, wairak tā par 50 gada gahjumeem, ar gohdu westu un šaipnigi išpil-
ditu ištieno Šteiermarkas jeb Austrušas šeisara šemes iššapschu pahrdošchānu, ar
wišahm winam peederigahm iššaptehū man pahrdewis, lai es šahdu pahrdošchānu

jeb andeli uš šawu rohlu jeb rehšinumū šakšal wedu; šandehš daru wišēem lauzineekeem, andelšmanēem, šaimneekeem
un šalpeem šināmu, ša mana wairuma iššapschu pahrdošchāna, mirušča nelaita J. G. Šanka l. namā, Kungu-
eelā Nr. 16 tāi wežā šantohri par iššapschu šaitu no rihta lihds wafaram buhs atwehrtā, bet iššapschu pahrdoš-
šchāna mašās dakās, tā ariššan no šahm garahm Bruhšchū labibas, iššahm štiprahm attowafu- jeb zinu-
iššaptehū un Štrahšantes akmināineem un šimštein-akmina bruzeklišcheem jeb štrihškeem, šuri
tāi leelā Mašlawas išrahdišchānā 1863, Rigas šemtohpibas išrahdišchānā 1871 un Wišnes (Wien) wiššapaulēs iš-
rahdišchānā 1873. gabā ar šahm šehit šlakam redšamahm gohda-šihmešm šluwa gresnotas, tā ariššan ahmurini
un šaktinas preekšā iššapschu šapinašchānas, grahwiu, dahrsneeku un šihrumū šehšipeles, širgu un gohwiu, diššeku un
šrengu šehdes, dšišu-pineeku, wišadu amatu-rihtu un dauds žitadu prezu pahrdošchāna paleek tā tā lihds šeho šaitu
manā gruntigā Engliſchu magasihne, šakšu-eelā G. Minus lunga namā Nr. 1.

No žensures atwehlehts. Rigā, 26. Mai 1878.

Drihts un dabušams pee bišchu- un grahmatu-drihtetaja un burtu-šehjeja Ernst Plates, Rigā pee Behtera šasnižas.

No polizejas atwehlehts.

Zoraida.

(States Nr. 18.)

Zoraidai firds luhja, kad wina fawus wezakohs atminejās. Wina raudadama metahs zelōs un luhdja: „Al tu mihlais debefutehws! Tu esi mani no weenas nahwes isglahbis, isglahb mani ari tagad no fchi breefmiga zilwela draudeem, kas neween mani, bet ari manus wezakohs grib isnizinaht, jo mehs efam wina warā. Taws prahts lai noteel. Dohd man padohmu, ka waru winam atbildeht.“

Generalis eenahja un zeeti prasija: „Nu, kā efat apdohmajuschees? Atakāt man ihfi!“

„Behz gada un feschahm nedelahm jums dohschu atbilbi.“
„Kapehz til ilgi un ne tuhli?“ generalis brihnodamees wajaja.

„Tas ir atraitnehm likums,“ Zoraida atbildeja, „til ilgi man wajaga par fawu draugu truhweht.“

„Lai ari tā paleel,“ generalis fajija; „bet to es jums peekohdinu us dshwibu un nahwi, ka juhs neweenam zitadi nefakat, kā grafs ir netihschus juhrā eekritis. Pa truhwes laitu juhs kehniham nekahdu wehtuli nesuhkat, neds ari winu apmeklejat. Es juhs lilschu zeeti pwalteht. Juhs warat tai paschā lambari mist, kur juhs behrna deenas dshwojat. Kad juhs gribetut ar kehniha siuu man kahdu flitumu daribt, tad tas buhtu weltigs nodohms, jo wifs kara-spehls til manai pawehleschanai klaufish.“

Gaiti galwas pilsehta bija wareni flaisi puschlota, jo wif gribēja prinzeši gohdinaht. Kahdas 300 meitas buhtu zelu preeksch winas ar pukehm laisjuschas; bet tā wif isbihjāhs, kad kara-lugi ceraudsija behdu karohgōs abrauzam. Zoraida bes kahda pawadona ar melnu schlidrautu apsegufehs, taifni gahja us feno dshwolkli. Ne ar weenu wina nerunaja, neds ari kahdu freizinjaja, til waleju wehtuli eedewa Lili brahlim, lai to kehniham nodohdoht. Gelschā bija rakstihis: „Zeenigs kehnihsch! Grafs Arturs juhrā eekrita un no-flihla. Es truhweschu gadu un feschas nedetas, tad ar jums runaschu. — Zoraida.“

Wif, kas to behdu wehti dshdeja, lohfi noskuma. Wezais kehnihsch ar afarainahm azim schehlodamees fajija: „Al mans firds mihlais dehlō, man ir lohfi schehl par tewi, ka ahtra nahwe muhs ir schlihrufe. Mehs wif preeku gaidijam, bet Deewō mums tumschus behdu mahlonus ussuhitija.“ Tad us laudim pagreesees fajija: „Gefim behrni un lihds ar Zoraidu to truhwes laitu swebhsim.“

Kahdā rihlā wezais swejneeks Ahdams sehdeja fawā buhdinā un flatijahs, ka wina diwi dehli juhrā tihklus masgoja, jo to nakti wineem bija laba lohma bijufe. Ne tahtu no wineem Ahdams ceraudsija kahdu baltumu, ko wilni mehtaja. Winsch dehleem usfauza: „Dehli, iswellat to bluki malā un nahlat brohlastē.“

Wini notezeja pee bluka un ceraudsija, ka us to bija zilwels usfects; fattes atraisohht atrada, ka padufes tam wehl bija filtas. Wini atfauza fawu tehwu. Tas flihloni apraudsijs, lila to istabā eenest un paknubu gultā noschdinahht, lai pahrakais uhdens no mutes un nahsim istegetu; tad eelsch elas pirstu apwehrzeja, ar to wina nahsis un muti no duhnahm isihrija, wifas meesas masgaja, ar lamparapirktu lah-

jas apalschas un firds dohbi behrseja, ar birsti un filtahm drehbehm, eepubta winam frischu dwaschu, nahsis eebehra schnauzamu tabaku un ar flisteeri eelaida etiki ar uhdeni. Tā nopulejotees dshwiba atgreesahs. Kad flihlonis wareja ko aistriht, tad winam dema filtu tehju ar wihnu. (Tahs leetas wezais swejneeks fawā buhdā tureja, jo winsch bija jaw daschus flihlonus tā atdshwinajis.) Behz kahda brihtina flimais azis atwehra. (Slimais bija grafs Arturs, kā to lasitaji jaw buhs manijuschi.) Winsch flatijahs aplahrt. tad prasija: „Draugi, kur es esmu?“

„Pee labeem laudim,“ Ahdams atbildeja; „bet tagad mehs jums faufas drehbes apgehrbim, ka juhs filtumu dabujat.“

To padarijuschi eezehla winu fildā gultā un peelika filtas uhdens kruhkas winam pee lahjahm un wehdera. Winsch driht falbi aismiga. Labdarigais meegs winu atspirdsinaja; winsch til pret pusdeenu atmohdahs un bija sweiks un wewfels. Nu wezais swejneeks winam prasija, no kureenas winsch esohht un kas winu til neschehligi us bluka ussehjis.

„Es esmu no Jamaikas zukura sabriku strahdneekem, grafs atbildeja, „un juhs jaw sinat, weztehws, ka luga matroschi ir rupji laudis. Mehs brauzam us Henri pilsehtu; wini fagehla dumpi pret luga kapteini, es winu aistahweju, par to wini mani ussehja us bluka un eefweeda juhrā. Tuhl-stofchu reis pateizohs jums, maneem dshwibas glahbejem. Kad es Henri pilsehtā taptu, tad es jums juhsu puhliuu atlihdsinatū.“

„Nabodsinch, kad til pats warefi pahrtikt,“ jaunais dehs fajija; „mehs no jums neto negridam, til to efam darijuschi, kas kristigeem zilwekem peenahlahs.“

„Us Henri pilsehtu wareseet schodeen wehl muhsu siwu kuptschim Jofelim lihds braukt,“ wezais fajija. „Es eeschu winu eesault.“

Jofelis eenahja un grafu apflatijs teiza: „Tas ir flaisis puifis, saloffnis kā ohsol. Kad winsch man puf mehnescha lohni ismakfatu, tad es winam labu deenastu apgahdatu. Kehniha pawahram nama puifis apgahs un ir aishchdis. Bet jums winu wajaga apgehrbt, tahdam pufplikam es newaru nekahdu weetu apgahdaht. Kad winsch buhs eepelnijeem, tad es jums to maksu atwedichu. Nu puif, waj tā buhfi ar meeru?“ winsch grafam wajaja.

„Baldees, mihlais Jofeli!“ grafs atbildeja, „es jums ne grafcha nepalilschu parahdā.“

Wezais swejneeks apgehrba grafu ar fawa dehla drehbehm. Winsch eelsch tahm isflatijs kā flaisis semneeku puifis. Tad no scheem labeem lautineem atwadidamees apfohlijahs fawus dshwibas glahbejus ne-aismirst.

Jofelis grafu un fawas labalahs fawis weda pee kehniha pawahra. Tas grafu it preezigi fawā deenastā peenehma un Jofelim wina isdohschanas tuhli ismakfaja; winsch negribēja, ka schihds ar wina deenastneeku pmahs. Grafs bija ar fawu duhdinu apalsch weena jumta, bet wini weens no ohtra neta nesinaja.

Behz kahdas nedelas eenahja pils jumprawa Laura pee pawahra. Winsch to aplampis fajija:

„Mihla firnin, mehs jaw buhtum wihrs un feewa, kad kehniha namam nebuhtu tahdas behdas usnahlschas. Nu mums buhs wehl ilgi lihds lahjahm jagaida.“

„Al Deew's, man tas isleekahs lã pate muhschiba,“ Laura fajija nopuhshdamahs. „Al ta nelaimiga prinzeſe! ar mani wina ween til runa; daudſlahrt praſa, lo lehninſch dara, waj mahte ir weſela, lo no pilſſehtaſ jaunu dſird un tad ir deefgan. Zitu neweenu few klaht nelaiſch. Bet lad wina weena pate paleef, tad raud un uf juhru flatahſ. Pa nakti wina maſ guſ, ſtaiga pa lambari, Deewu luhgdama.“

„Manſ jaunais nama-puiſis ari pa naktim newar noguleht,“ pawahrſ fajija. „Eſ winu walteju; winſch ari pa ſawu lambari ſtaiga un nopuhſchahſ, un deſmit reiſ weenu gredeſenu, lo deenã ne-eſmu redſejis, uf pirktu uſmauz un apſkatahſ un tad labatã paglaba. Tã winſch lihds puſnaktei nodarbojahſ; bet deenã ir preezigſ un deenãſtã tſchallſ un pallauſigſ. It no praſteem ſemneekem winſch newar buht, ir lohti gudrſ runaſchanã.“

„Waj tad newaijazi, no kureenas winſch iraid,“ Laura praſija.

„Ja gan,“ pawahrſ fajija, „winſch eſoht no Jamailaſ fabriku ſtrahdneekem.“

„To eſ paſaizſchu prinzeſei,“ Laura teiza, „warbuht la wina tawu puiſi paſiſhſ.“

Wina eegahja pee prinzeſeſ, ſtahtija winai par pilſſehtaſ notikumeem un ari peemineja, la pawahram eſoht jaunſ puiſiſ no Jamailaſ. Zoraida to wehlejahſ redſeht. Wina fajija Laurai:

„Eij eeſauz to puiſi un leez winam ſcho kaſti winã kaſtã nozelt; eſ ſtahweſchu aiſ ſchihm gardinehm; ja eſ winu paſiſtu, tad eſ iſnahſſchu, ja ne, tad ſuhti winu atpaſak.“

Laura nogahja graſam paſak un abi reiſã prinzeſeſ lambari eenahja.

Til lihds la Zoraida graſu eeraudſija, wina ſkati eekleedſahſ un winam klaht tezedama iſſauza: „Al manſ firdeſ mihtaiſ lungſ!“ un to fajijufe wina rohkãſ pagihba. Graſ wina ſawã klehpi eenehma un daudſreiſ ſluhſſtidamſ fajija:

„Al, mana ſelta duhdina, mana mihta duhdina, tu taſſchu manã klehpi nemirſi. „Mihtaiſ debefutehws, atdohd winai dſihwibu, tã lã tu man dſihwibu ſchlinloji.“

Pehz kahdahm minutehm wina atmohdahſ. Laura ſtahweja pee durwim trihzedama un newareja ſapraſt, kaſ prinzeſei notizis, waj ahrprahtã palikufe, la wina ſemneeka puiſim tã bija ap kaſlu apſehruſeſhſ. Tad prinzeſe winai pawehleja, lai pawahru atſauzoht, bet peekohdinaja, winam nela neſaſiht. Pawahrſ eenahja un brihnodameeſ palika pee durwim ſtahwoht, la prinzeſe wina nama-puiſim klehpi ſehdeja. Tad Zoraida winam fajija:

„Uſneſ ſawam nama-puiſim labu brohklaſti; winſch tagad pee manim palikſ, un tad pehz tam ſagahda pilnigi ehdeenu un dſehreenuſ uf rihtdeenu, man huſſ rihtã preeka deena. Tu wareſi rihtwarar ar Lauru pee muhſu preekeem ſawas kaſſaſ noſwehtiht; bet to eſ tew zeeti peekohdinu, lo tu tagad redſi un dſirdi, neweenam neko neſaſiht, lã til to, lo eſ tew pawehleſchu.“

Pawahrſ ar Lauru no preeka aiſgrahbti metahſ zeidſ pee prinzeſeſ kaſjahm, pateizahſ par to gohdu un apſohlijahſ uf dſihwibu un nahwi palikſ uſtizigi. Nu wineem abeem lã ſwiſni no azim nokrita, jo nu wini tilai graſu paſina. Pawahrſ luhdſa peedohſchanu, jo wairak nela diwi nedelaſ winſch bija winu kaſpinajis. Graſ wineem laimi wehledamſ mihtligi abuſ atſaida. Tad praſija duhdinai:

„Saki, mihta duhdina, waj preeks ir tew pahſteidſis, ka tu tahdu pawehleſchanu preekſch rihtdeenas iſſaidi? Man ir bail, la tawi wezalee un mehſ abi neteekam iſnizinati, jo muhſu dſihwibaſ ſtahw til pat lã deegã palahrtã.“

„Muhſu dſihwibaſ ſtahw Deewa rohkã,“ Zoraida, winu ſluhſſtidama atbildeja. „Kaſ tewi, manſ lungſ, no juhreaſ wikneem un mani iſglahba, la noſchauta netapu, taſ ari uf preekſchu muhſ fargahſ. Bet tagad tuhliſ gribu ſawam teſwam wehſtuli rakſtiht.“

Wehſtule ſkaneja tã: „Zeenigſ, ſcheligſ lehninſch, manſ firdeſmihtaiſ tehwã! Lihds nahwei eſmu noſklamufe, ilgoda-mahſ tawu mihtligu waigu redſeht; tãpehz ſchodeen gribu ſawu truhwi beigt, lai rihtu waretu wiſu goſhibu redſeht un tu un mahte lihds ar mani preezateeſ. Eſ wehletohſ apakſſch muhſu karohga preekſch wiſeem laudim ſawu krohni galwã liſt, lai wiſi lihds ar mums preezajahſ. Tad pehz muhſu ſemeſ likumeem eſ ſawu draugu preekſchã ſauſſchu, lai laudim redſoht muhſ preeſteris eeſwehti. Preekſch ta ſwehta darba eſmu parahdeſ-plazi iſredſejuſe. Tur widã leekat kaſdu angſtumu uſtaſiſht, no kura eſ lungeem un laudim ſawu dſihweſ gahjumu iſſtahtſiſchu un walſtei nahſamu walddneeku parahdiſchu. Geluhdſat augſto generali un zituaſ lunguſ un wirſneekuſ rihtã uf gohda maltiti. Kara-lugi man ir leelaſ krahjumaſ wihua, ruma un zukura lã ari diwi muzinaſ ſelta. To wiſu leekat nabageem iſdaliht, lai wini bar mums Deewu luhds. Ta ir mana wehleſchanahſ. Zoraida.“

ſchi wehſtule tila zaur Lauru lehninam peefuhtita. Pee wina bija miniſteri un augſtaſ generalis. Tee wiſi lihds ar lehninu lohti preezajahſ, la prinzeſe ſawu truhwi ir beigufe. Generaliſ fajija preezadameeſ: „Taſ ir pehz likumeem, tã tam waijaga notikſ.“

Nu tapa ahtri la preeka wehſiſ pilſſehta un pa wiſu walſi iſſluudinata. Wiſi bija preezigi un taiſijahſ ar leelu gohdu to deenu ſwehtiht.

Tai gohda deenã trihſſimtaſ jaunãſ meitaſ ar pukehſm zelu laiſija, pa kuru prinzeſe uf parahdeſ-plazi gahja.

Tur taſ angſtumaſ bija wareni ſkaiſti iſpuſchkohtſ, tam wirſã ſelta ſaule plewinajahſ, lo Zoraida ar Lili bija ſchuwuſchãſ. Prinzeſe bija ſilãſ drehbẽſ gehrujuhſ un lehninam ſelta krohniſ galwã un ſzepteriſ (waldibaſ ſiſliſ) rohkã, ar baſtu lehnina nehteli apſedſeeſ. Tã wini gahja no pilſ uf parahdeſ-plazi, no daudſ angſtmaneem pawaditi. Prinzeſe uſkãhpa uf to angſtumu, tur preeſteris winu ſwehtidamſ ſagaidija un tuhſtoſſcheem laudiſ ſtahweja apſahrt ganwiledami. Augſtaſ generalis ſtahweja lehninam blaſkam un nepazeetiſi gaidija, la lai prinzeſe winu uſrunatu; bet wina ar rohkã ſihni dewa, lai laudiſ kluſu paliktu, un tad ſkanã baſi fajija:

„Mihti lungi un pawalſtneeki, eeſlauſat manu behdigu dſihweſ gahjumu!“

„Eſ ar Lili eeraudſijam, juhſmalã ſtaigadamaſ, maſu laiwinu, eeſſch taſ mehſ eeſahpam un gribijam paſchuhpoteeſ; bet mums nemanohht wiſni laiwu eerahwa juhã. Mehſ raudajam un ſauzam pehz palihga, bet par welti! Drihſ ſeme paſuda no muhſu azim. Naktſ uſnahja, mums bija lohti bail uf breeſmigo uhdeni ſkatoteeſ. Mehſ ſakehrameeſ lohpã un gaidijam nahwi. Pehz pahri deenahm tilam lohti wahjaſ, aiſmigam zeetã meegã. Kad uſmohdameeſ, tad atradameeſ laupitaju kugi. Laupitaji muhſ pahrdewa kaſdam Turku augſi-

manam. Tas gribeja, lai winam paleekam par feewahm. Bet kad mehs winam nepadewamees, tad winfch muhs nodewa wehrgu usraugam. Tas mums pee wahjas baribas lika grehti strahdaht un daudsreis muhsu puspikas meefas bes wainas ar pahtagu lapaja. Ta nowahrsinatatas winfch muhs pahrdewa kahdam zitam. Tur bija wehl grehtaki, pee files la lohpi tilam ehbinatas. Mehs pawisam panihlam un buhtum tikufchas noschautas, ja tai pascha deena Deews nebuhtu grafu Arturu mums par glahbeju suhtijis. Winfch muhs nopirka, lika muhs lohpt un ahrsteht. Pehzal, kad bijam wefelas, winfch mani un wina draugs Lili apprezeja, bet wini nesineja, kas mehs efam, waj eelas flauzitaju waj namineelu behrni. Tad til grafs to dabuja sinabt, kad winfch manam zeenitam tehnam manu wehstuli nodewa. Mans zeenitais tehws suhtija kara-lugi ar fawu augstako generali man pakat, bet mans laulahats draugs schurp brauzoht eekrita juhra un noslikha.

Wina apflusa, jo dauds raudaja to dsirdedami. Pehz kahda brihtina wina prasija:

„Kad grafs Arturs buhtu dsihws, waj juhs buhtut winu par waldineeku peenehmufchi.“

Wiji gawiledami atbildeja: „Neweenu zitu, la til juhfu glahbeju.“

„Bet tas naw pehz muhsu semes likumeem,“ generalis fazija, „un tagad winfch gut juhreas dibena.“

„Ta tas naw wis!“ prinzeze atbildeja. „Juhz manu draugu eegrudat juhreas witnds, un kad es jums negribeju padohtees, tad mani lihds ar manu tehnu draudejat isnihzinah; bet Deews ir wiau brihnifchi isglahbis. Winfch ir dsihws un stahw nepasihstams schat leela kauschu pulka.“

Generalis kehra pee sohena un prinzezei gribedams peefkreet, fazija: „Al, tu nolahdeta, wiltiga tschuhfska.“

Bet generalis tila no ziteem zeeti faemts, un buhtu no laudim tizis saploshits, ja prinzeze nebuhtu faufufe:

„Upschehlojatees! taupat winam dsihwibu, ne-apgahnat manu gohda deenu ar wina melnahm afinim!“

Kehninsch pawehleja winu zeetuma nowest un tad uslahpa pee prinzezes, skatijahs wisaplahrt un fauja: „Kur tu est, mans dehls, nahz schurp, lai es tewi sweiginaju!“

Bet neweens nenahza. Tad prinzeze fazija: „Nahz mans mihtais lungs, apafsch muhsu selta faules un baudi to preeku pee fawas duhdinas.“

Turpat klahumä kahds wihrs nosweeda fawu rupjo wirs-appehru, ar lo wina flahstais augums un smalkais uswalks bija apsegt, un tad tschakli pee kehina uslahpa. Kehninsch wiau apkamps fluhpsitija fazidams:

„Tewi Deews man ir schinkojis. Nem tad scho krohni“ (winfch nonehna fawu krohni un uslika grafam galwa) „un walka to few par laimi un walkstei par fwehtibu!“

Grafs un Zoraida nometahs zelds un tila no kehina preestera par waldneekem eestwehtiti. Nu iszehlahs leela kauschu gawileschana. Skahstuma un preezibas bija malu malas til dauds, la to newar isrunah. Preeku wehl pawairoja Wiktors ar Lili, lo Reins ar lapura lugi tai pascha deena atweda. Zoraida bija winus nepazeetigi gaidijuse. Kad Deews grafu nebuhtu isglahbis, tad wina ar faweem wezakeem buhtu us Jamaiku aishbegufchi, tapehz wina til ilgi truhwes laiku nolika.

Kehninsch nodewa generali ar wina palihgeem Deewa teesai:

pawehleja winus laiwa eelikt un bes aizeem juhreas witnds palaiht.

Grafs ar fawu duhdinu waldija, lihds wezais kehinsch nomira; tad to waldischanu atdewa Lili brahlm. Wiktoram atdewa pilwaru par wizeem Jamailas fabrikeem. Uri fawu dsihwibas glahbeju, wezo swejneeku ne-aismirfa; winfch pats pee wineem nobrauja, winus wifus bagatigi apschlinkoja un tahs buhdinas weeta lika flahstu namu usbuhweht. Tad ar fawu duhdinu pahbrauja fawa dsimtene, Maslawä, kur abi lihds wezumam nobshwoja.

Kas pehzal wina leelu bagatibu mantojufchi, tas naw sinams.

Bezais Mahrtinsch.

Behrniga un brahliga mihlestita.

Kahds lugi, kurfch us Indiju gribeja braukt, tapa sadragahs. Weena data zilweku glahbahs us semes, ta ohtra dewahs ar laiwu, kuru wini no sadausita luga atlikumeem bij usbuhwe-jufschi, atkal juhra. Stuhrmanis, kas maso laiwu par smagu peelahdetu redseja, sinoja kapteinim, la nogrimfchoht. Lohses tapa wilktas; stary ziteem lohst iswilla kahds saldats. Wina jaunakais brahlis teiza: „Al, kapteina lungs; metat mani mana brahka weeta juhra, jo winfch drihsat eespehj muhsu tehnu, mahiti un mahsu ustureht. Bes wina buhs teem leela naba-dsiba un truhkums. Kapteins peepildija wina luhgchanu un lika winu pah malu mest. Jaunais zilweks peldeja wefelas feschas stundas laiwai pakat, kamehr winfch beidsiht to panahza. Katrs tapa no wina pastahwibas kustinahs; nehma wiau atkal laiwa un ta glahba winfch few un fawam brahlim dsihwibu.“

I. Krehmans.

Kahda mahte prasija fawai meitai, kuru bruhtgans bij atstahjis, „la tew fahp schkirfchanahs?“ — „Ta, la kad dundurs lohsch,“ atbildeja meita.

I. Kr — n.

Mana buhdina.

St skahstas pawas malina
Stahw mana masa buhdina;
Un preefch schibs masas buhdinas
Aug trihs it skahstas leepinas.

Tahs farga to no karstuma,
No seemel' wehju aufstuma;
Tur putnini tait' ligdinas,
Un dseeb man mihtas dseefminas.

Gar buhdinu tel upite,
Un upmalä seed rohste,
Un wis' wifadas pufites,
No lam fuhz medu bitites.

Un schini jaulä buhdina
Es atrohdohs — weentuliba,
Ta dsihwoht tal man negribahs,
Bes Tewis schelt man netihlahs.

Al mana wifu mihlala
Tew teeschahm tihl schi buhdina;
Klauf' aufstu wehju gaudofchan' —
Waj netilahs Tew nahst pee man?

B. W.

Grāudi un seedi.

Sarunaschanahs Dinaburgā us tirgus platscha.

M. Kapeh; tu or tahdu leelu nuhju pa tirgu staiga? Tu jaw wari laudis isbaidiht.

R. Es neweenu nebaidu, bet man pašam ir bail no rasbaineekem. Rau, es gohwi pahrdenu un diwi telus, man ir wairak neta 30 rubl. kabata. Kad es bes eerohscha zaur wezo pilsehtu zaur brauktu, tad mani war rasbaineeki nosist un naidu atnemt, tapat la 28ta Aprili Kolupes saimneekam aif wezo pilsehtu diwi rasbaineeki uskrita, stipri sasta un wisu naidu, so par pahrdohsto sirgu bija dabujis, bija atnehmuschi. Tad nabadstich gan wehl lihds pagulankas zee-mam bija aifwilzees un luhdsees, lai wina wahtis saseen, bet tee neweens winu nebija peenehmusch, baididamees, la nenomirft, jo tad buhschoht leela kibeles ar teefahm. Ta tad pagahjis gabalinu un apgulees us muhschigo dusu. Wina lihki tilai tai 10ta Mai paglabaja; bija siltā faulē gule-dams jaw puf fatruhdejis.

M. Tee ir gan zeeti, neschehligi laudis; kad buhtu wina wahtis sasehjuschi, lai afinis nenotek, kas sin, waj nebuhtu dsihws palizis.

R. Scheit ir wifur tahdi laudis, kas par tuwaka nelaimi nelo nebehda, waj winam nem mantu waj dsihwibu, palihga neweens ne-ees; jo wisi baidotees no atreebschanahs, tapeh; ka blehschi driht teekohht wakam un tad wehl esohht nifnaki. Tad es. tew wehl pateitichu, ka Merz mehnesi jaumbuhwes pilsehtā netahfu no schibda kabakas us eelu atrada kahdu meitu nosistu un ohtru meitu preeksch Leeldeenas blakam Rigas eeloi ne tahfu no stanzijs, ari klast pee kabakas. Tur klastumā wifur laudis dsihwo, waretu dsirdeht, kad ir wifur nokautu, bet kas ees nelainigo glahbt?! Un Likinas mescha, kad upehm ledus sahla eet, atrada kahdu Kreewu nosistu. Ziti teiz, ka esohht sirgu saglis bijis, nesin, no kureenas bijis. Ja buhtu saglis bijis, tad to ir pelnijis, jo sirgu sagli ir tagad dauds un waren drohich; deenas laika, kad weens brauksi, jaw ne-efi drohichs, pahris tehwinu tewi isfweedihs no rateem un buhs ar sirgu prohjam. Ta wina tirgus-deena kahds labi gehrbees wihrs peefehis sawu sirgu pretim schibda kabata lohgeem un pats eegahjis eefschā nodsertees, bet wehl nebija glahsi pee muteslizis, eeranga, la kahds wina sirgu raifa walam. Winsch skreen lauka, bet preekschumā diwi kaujabs. Tee winu nofer pee rohkas un saka: „Du redseji, ka winsch man sita; tew buhs janahf us meera teefu par leezineeku.“ Winsch israh-wahs wakam, bet jaw bija par wehlu. Labs sirgs ar wifseem rateem un eepirto prezi bija prohjam.

M. Tee wisi trihs bija weeni brahti.

R. To es ari tizu. No tahdeem til war issfargatees, kad ir laba nuhja rohla.

B. Tawa nuhja til tewi war no suna pasfargahht, bet zitadi esi gudraks. Ne-attahj sawu sirgu un zitas leetas bes usfraudstichanas, tad tew nelo nenofags. Un kad tew nauda ir, to ne-irahdi ziteem pa kabalahm pa weentula weetahm weens pats, ne-eij tad tewi nenofitih. Paklausf mani, tad tew to leelo nuhju newaijadschs. Ar Deewu!

Bezais. Mahrtinsch

Grāudini.

Ja tu gribi taifnibu runahht un pateesibu aifstahweht, tad terhpees stiprahs brunās un apwel; 2 swahrkus; jo kad weenus swahrkus tew nowell, ka tad tu esi wehl apfegts un nestahwi ziteem par apfmeeklu pliks un fails.

Darham ir weeglaks swars neta wahrdam, jo fliftu darbu war pahrtahst un atkal par labu greeft, bet fliftu wahrdu nepahrgrohst. Tapeh; ja tu gribi sawu pretineeku ar dar-beem aifstahht, tad pahrdohma trihs reis; bet ja tu to gribi ar wahrdeem aifstahht; tad pahrdohma desmit reis.

Ja kahds gudrs, mahzihts un gohdigais wihrs tewi pamahjidams pliki dohd, tad nekurnt pret to, bet zeeni to; jo wehlat tu atstah, ka tas ne wis winam, bet tew pašam par labu ir.

Dufmiba ir uguns un laipniba ir uhdens; ar uguni uhdeni nepahrwaresi, bet ar uhdeni uguni noslahvesi.

Stuhla Jahnis.

Milfs.

Nesen Slotu semē nomira milfs, wahrda Williams Kamp-bels, kas tilai 26 gadus dabuja peedstahwoht. Winsch bija tilai 6 pehdas un 4 zollas garsh, bet turpreki kochti plezigs ar stipreem panteem, ihstis milfs peh; sawahm meefahm un fauleem. Ap plezeem aplahht mehriohht bija 8 pehdas, ap kruhtim 6 pehdas 4 zollas un ap kahjas stilbu (leelu) 4 1/2 pehdas. Winsch fwehra gandrihs wefelu birkawu, prohdi 18 pohdu un 8 mahzinas.

Wihnuschneecka behdas.

Berline tagad ir isgudrohts kahds mehrs, ar kuru war is-mehriht, zil alus glahsi ee-eet. Te nu sahkuschi ar scho mehru daschs Berlines wihnuschs alus-kruhinas (seidetus) mehriht un atradusch, ka dascheem wihnuschneekeem masakas alus-kruhinas neta tas peh; likuma nolikts. Ra prohtams, wihnuschneekeem buhs leelakas kruhinas ja-eeahda. Laikam schee nu gan labu prahtu neturehs us jaun-isgudroto alus-mehru.

Milfsu siws.

Pee Astrachanas pilsehtas teel kertas ta nosauktahs „hausena siwis, kuru ikri nahf tirgoshana sem ta pasistama wahrda „lawiars.“ Isghahjuscha mehnesi ne tahfu no Karalakas zeemā nokehra jeb isfweijoja warenu leelu hausena siwi, kura fwehra 140 pohdu jeb 7 birkawi un bija 2 asis gara.

Siws galwa ween bija 28 pohdi smaga. Itru jeb lawi-ara bija 16 pohdu.

Meers.

Inga. Ko dohma, waj meers buhs waj ne?

Ihrums. Meers buhs us wifadu wihst.

Inga. Bet kad?

Ihrums. Kad kazi un nemeeri buhs beiguschees, tad meers buhs.

Atbiledams redaktehs Ernst Plates.